

Het Nieuwe Verbond

Inhoud

DEEL 1	KENMERKEN VAN HET NIEUWE VERBOND.....	3
	HET ÍS EEN NIEUW VERBOND	5
	JEZUS IS DE MIDDELAAR	5
	VOORZEGGINGEN VAN HET NIEUWE VERBOND.....	5
	GROTE OMWENTELINGEN	6
	<i>Geen gerechtigheid door de wet, maar door geloof.....</i>	6
	<i>Voor Joden én heidenen; er is geen onderscheid.....</i>	6
	<i>Geen aardse hogepriester maar een hemelse</i>	7
	<i>De uitstorting van de Heilige Geest</i>	7
	TEKEN VAN HET NIEUWE VERBOND.....	8
	VERGELIJKING VAN HET OUDE MET HET NIEUWE VERBOND	8
	EN VERDER	9
DEEL 2	UITWERKING VAN DE OMWENTELINGEN	11
1.	GEEN GERECHTIGHEID DOOR DE WET, MAAR DOOR GELOOF	13
2.	VOOR JODEN ÉN VOOR HEIDENEN	16
	<i>Inleiding.....</i>	16
	<i>Het nieuwe verbond is voor iedereen.....</i>	17
	<i>Dus ook voor de heidenen.....</i>	17
	<i>Er is geen onderscheid</i>	19
	<i>De roeping der heidenen voorzegd.....</i>	20
	<i>De heidenen zijn geroepen om Israel tot naijver op te wekken.....</i>	21
3.	GEEN AARDSE, MAAR EEN HEMELSE HOGEPRIESTER	22
4.	DE BELOFTE VAN DE HEILIGE GEEST	25
	<i>Voorzeggingen</i>	25
	<i>Het onderricht van Jezus.....</i>	25
	<i>De belofte van de Vader.....</i>	25
	<i>Zegel en onderpand.....</i>	26
	<i>Waarneembare gebeurtenissen</i>	26

Gebruikte bijbelvertaling: NBG51

Deel 1
Kenmerken van het nieuwe verbond

Het is een nieuw verbond

“En Hij nam (...) evenzo de beker, na de maaltijd, zeggende: Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed, die voor u uitgegoten wordt.” (Lu 22:20)

“Maar hun gedachten werden verhard. Want tot heden toe blijft dezelfde bedekking over de voorlezing van het oude verbond zonder weggenomen te worden, omdat zij slechts in Christus verdwijnt.” (2Co 3:14)

“in zoverre is Jezus ook van een beter verbond borg geworden.” (Heb 7:22)

“Als Hij spreekt van een nieuw [verbond], heeft Hij daarmee het eerste voor verouderd verklaard. En wat verouderd en verjaart, is niet ver van verdwijning.” (Heb 8:13)

Jezus is de middelaar

“Want er is een God en ook een middelaar tussen God en mensen, de mens Christus Jezus,” (1Ti 2:5)

“Nu echter heeft Hij een zoveel verhevener dienst verkregen, als Hij de middelaar is van een beter verbond, waarvan de rechtskracht op betere beloften berust.” (Heb 8:6)

“En daarom is Hij de middelaar van een nieuw verbond, opdat, nu Hij de dood had ondergaan, om te bevrijden van de overtredingen onder het eerste verbond, de geroepenen de belofte der eeuwige erfenis ontvangen zouden.” (Heb 9:15)

“Maar gij zijt genaderd tot (...) tot Jezus, de middelaar van een nieuw verbond, en tot het bloed der besprenging, dat krachtiger spreekt dan Abel.” (Heb 12:22-24)

Voorzeggingen van het nieuwe verbond

“Maar dit is het verbond, dat Ik met het huis van Israel sluiten zal na deze dagen, luidt het woord des HEREN: Ik zal mijn wet in hun binnenste leggen en die in hun hart schrijven, Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn.” (Jer 31:33)

Aangehaald in Heb 8:10 en Heb 10:16

“Ik zal hun een hart geven en een nieuwe geest in hun binnenste, en Ik zal het hart van steen uit hun lichaam verwijderen en hun een hart van vlees geven, opdat zij naar mijn inzettingen zullen wandelen en naarstig mijn verordeningen onderhouden; zij zullen Mij tot een volk en Ik zal hun tot een God zijn. “ (Eze 11:19-20)

“Een nieuw hart zal Ik u geven en een nieuwe geest in uw binnenste; het hart van steen zal Ik uit uw lichaam verwijderen en Ik zal u een hart van vlees geven. Mijn Geest zal Ik in uw binnenste geven en maken, dat gij naar mijn inzettingen wandelt en naarstig mijn verordeningen onderhoudt. “ (Eze 36:26-27)

“Daarna zal het geschieden, dat Ik mijn Geest zal uitstorten op al wat leeft en uw zonen en uw dochters zullen profeteren; uw ouden zullen dromen dromen; uw jongelingen zullen gezichten zien. Ook op de dienstknechten en op de dienstmaagden zal Ik in die dagen mijn Geest uitstorten. Ik zal wonderen geven in de hemel en op de aarde, bloed en vuur en rookzuilen. De zon zal veranderd worden in duisternis en de maan in bloed, voordat de grote en geduchte dag des HEREN komt. En het zal geschieden, dat ieder die de naam des HEREN aanroept, behouden zal worden, want op de berg Sion en te Jeruzalem zal ontkoming zijn, zoals de HERE gezegd heeft; en tot de ontkomenen zullen zij behoren, die de HERE zal roepen.” (Joe 2:28-32)

Aangehaald door Petrus in Hand 2:14 e.v.

Grote omwentelingen

Geen gerechtigheid door de wet, maar door geloof

“Thans is echter buiten de wet om gerechtigheid Gods openbaar geworden, waarvan de wet en de profeten getuigen, en wel gerechtigheid Gods door het geloof in Jezus Christus, voor allen, die geloven“ (Ro 3:21-22a)

“Want wij zijn van oordeel, dat de mens door geloof gerechtvaardigd wordt, zonder werken der wet.” (Ro 3:28)

“We waren aan de wet geketend, maar nu zijn we bevrijd; we zijn dood voor de wet, zodat we niet meer de oude orde van de wet dienen, maar de nieuwe orde van de Geest.” (Ro 7:6 NBV)

Voor Joden én heidenen; er is geen onderscheid

“en wel gerechtigheid Gods door het geloof in Jezus Christus, voor allen, die geloven; want er is geen onderscheid.” (Ro 3:22)

“Want er is geen onderscheid tussen Jood en Griek. Immers, een en dezelfde is Heer over allen, rijk voor allen, die Hem aanroepen;” (Ro 10:12)

“waarbij geen onderscheid is tussen Griek en Jood, besneden of onbesneden, barbaar en Skyth, slaaf en vrije, maar alles en in allen is Christus.” (Col 3:11)

Geen aardse hogepriester maar een hemelse

“En nog veel duidelijker wordt het, als naar het evenbeeld van Melchisedek een andere priester opstaat, die dit niet geworden is krachtens een wet met een voorschrift betreffende vleeselijke [afkomst], maar krachtens een onvernietigbaar leven. Want van Hem wordt getuigd: Gij zijt priester in eeuwigheid naar de ordening van Melchisedek.” (Heb 7:15-17)

“Want de wet stelt als hogepriester mensen, die met zwakheid behept zijn, maar het plechtige woord van de eed, die na de wet kwam, stelt de Zoon, die in eeuwigheid volmaakt is.” (Heb 7:28)

De uitstorting van de Heilige Geest

“En terwijl Hij met hen aanzat, gebod Hij hun Jeruzalem niet te verlaten, maar te blijven wachten op de belofte van de Vader, die gij [zeide Hij] van Mij gehoord hebt. Want Johannes doopte met water, maar gij zult met de heilige Geest gedoopt worden, niet vele dagen na deze.” (Hnd 1:4-5)

“Nu Hij dan door de rechterhand Gods verhoogd is en de belofte des Heiligen Geestes van de Vader ontvangen heeft, heeft Hij dit uitgestort, wat gij en ziet en hoort.” (Hnd 2:33)

“In Hem zijt ook gij, nadat gij het woord der waarheid, het evangelie uwer behoudenis, hebt gehoord; in Hem zijt gij, toen gij gelovig werdt, ook verzegeld met de Heilige Geest der belofte, die een onderpand is van onze erfenis, tot verlossing van het volk, dat Hij Zich verworven heeft, tot lof zijner heerlijkheid.” (Efe 1:13,14)

⇒ De bovenstaande omwentelingen zijn in deel 2 verder uitgewerkt.

Teken van het nieuwe verbond

Het avondmaal

“En Hij zeide tot hen: Ik heb vurig begeerd dit Pascha met u te eten, eer Ik lijd. Want Ik zeg u, dat Ik het voorzeker niet meer eten zal, voordat het vervuld is in het Koninkrijk Gods. En Hij nam een beker op, sprak de dankzegging uit en zeide: Neemt deze en laat hem bij u rondgaan. Want Ik zeg u, Ik zal van nu aan voorzeker niet van de vrucht van de wijnstok drinken, voordat het Koninkrijk Gods gekomen is. En Hij nam een brood, sprak de dankzegging uit, brak het en gaf het hun, zeggende: Dit is mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt; doet dit tot mijn gedachtenis. Evenzo de beker, na de maaltijd, zeggende: [Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed](#), die voor u uitgegoten wordt. “

(Lu 22:15-20; Mt 26:26-29; Mr 14:22-25)

“Want zelf heb ik bij overlevering van de Here ontvangen, wat ik u weder overgegeven heb, dat de Here Jezus in de nacht, waarin Hij werd overgeleverd, een brood nam, de dankzegging uitsprak, het brak en zeide: Dit is mijn lichaam voor u, doet dit tot mijn gedachtenis. Evenzo ook de beker, nadat de maaltijd afgelopen was, en Hij zeide: [Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed](#), doet dit, zo dikwijls gij die drinkt, tot mijn gedachtenis. Want zo dikwijls gij dit brood eet en de beker drinkt, verkondigt gij de dood des Heren, totdat Hij komt. “

(1Co 11:23-26)

Vergelijking van het oude met het nieuwe verbond

2 Corinthiërs 3:2-18

Oude Verbond	Nieuwe Verbond
Verbond der letter	Verbond des Geestes
De letter doodt	De Geest maakt levend
Bediening des doods	Bediening des Geestes
Met letters op stenen gegrift	Geschreven met de Geest van God op tafelen van vlees in het hart
Bediening die veroordeling brengt	Bediening die rechtvaardigheid brengt
Heerlijkheid die verdwijnen moet	Overvloedig in heerlijkheid
Het verdwijnende ging met heerlijkheid gepaard	Veel meer is het blijvende in heerlijkheid
Er ligt een bedekking over de voorlezing van het oude verbond	De bedekking verdwijnt in Christus

Oude Verbond	Nieuwe Verbond
Telkens als Mozes voorgelezen wordt ligt er een bedekking over het hart	Telkens wanneer iemand zich tot de Here bekeerd heeft, wordt de bedekking weggenomen
Mozes deed een bedekking voor zijn gelaat	Wij hebben een aangezicht waarop geen bedekking meer is

En verder ...

- In het nieuwe verbond is er geen bemiddeling van mensen meer nodig. Het volmaakte offer is gebracht. In en door Jezus mogen wij rechtstreeks tot God gaan.
- Het gaat niet meer over koningen, profeten en priesters, maar over gewone mensen. Daarvan zegt Petrus:

Gij echter zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk [Gode] ten eigendom, om de grote daden te verkondigen van Hem, die u uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht. (1Pe 2:9)
- Het gaat niet meer om uiterlijkheden, maar om de innerlijke gesteldheid.
- Johannes de Doper is opgetreden als wegbereider voor Jezus. Hij was de laatste profeet onder het oude verbond. Na hem is er geen profeet meer opgestaan in Israel.

Voorwaar, Ik zeg u, onder hen, die uit vrouwen geboren zijn, is er niemand opgestaan, groter dan Johannes de Doper, maar de kleinste in het Koninkrijk der hemelen is groter dan hij. (Mt 11:11; Lu 7:28)

Deel 2

Uitwerking van de omwentelingen

1. Geen gerechtigheid door de wet, maar door geloof

Functies van de wet

De gehele wereld wordt strafwaardig voor God:

- Nu weten wij, dat de wet, bij al wat zij zegt, tot hen spreekt, die onder de wet zijn, opdat alle mond gestopt en de gehele wereld strafwaardig worde voor God, (Rom 3:19)

De wet doet zonde kennen:

- daarom, dat uit werken der wet geen vlees voor Hem gerechtvaardigd zal worden, want wet doet zonde kennen. (Ro 3:20)
- Ik heb eertijds geleefd zonder wet; toen echter het gebod kwam, begon de zonde te leven, maar ik begon te sterven, (Ro 7:9)
- Is dan het goede mijn dood geworden? Volstrekt niet! Maar de zonde heeft, opdat zij zou blijken zonde te zijn, door het goede mijn dood bewerkt, opdat de zonde bij uitstek zondig zou worden door het gebod. (Ro 7:13)
- De prikkel des doods is de zonde en de kracht der zonde is de wet. (1Co 15:56)

De wet bracht veroordeling:

- Want indien de bediening, die veroordeling brengt, heerlijkheid was, veel meer is de bediening, die rechtvaardigheid brengt, overvloedig in heerlijkheid. (2Co 3:9)

De wet doet overtredingen blijken:

- Waartoe dient dan de wet? Om de overtredingen te doen blijken is zij erbij gevoegd, totdat het zaad zou komen, waarop de belofte sloeg (Ga 3:19)

De wet hield ons in verzekerde bewaring:

- Doch voordat dit geloof kwam, werden wij onder de wet in verzekerde bewaring gehouden met het oog op het geloof, dat geopenbaard zou worden. (Ga 3:23)

De wet was een tuchtmeester:

- De wet is dus een tuchtmeester voor ons geweest tot Christus, opdat wij uit geloof gerechtvaardigd zouden worden. (Ga 3:24)

De wet geldt nog steeds

- Meent niet, dat Ik gekomen ben om de wet of de profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen om te ontbinden, maar om te vervullen. Want voorwaar, Ik zeg u: Eer de hemel en de aarde vergaat, zal er niet een jota of een tittel vergaan van de wet, eer alles zal zijn geschied. (Mt 5:17-18)
- Stellen wij dan door het geloof de wet buiten werking? Volstrekt niet; veeleer bevestigen wij de wet. (Ro 3:31)

De wet is heilig en goed

- Zo is dan de wet heilig, en ook het gebod is heilig en rechtvaardig en goed. (Ro 7:12)
- Indien ik nu wat ik niet wens, toch doe, stem ik toe, dat de wet goed is. (Ro 7:16)
- Wij weten, dat de wet goed is, indien iemand haar wettig toepast, (1Ti 1:8)

Maar in Christus zijn wij dood voor de wet

- Bijgevolg, mijn broeders, zijt ook gij dood voor de wet door het lichaam van Christus om het eigendom te worden van een ander, van Hem, die uit de doden opgewekt is, opdat wij Gode vrucht zouden dragen. (Ro 7:4)
- maar thans zijn wij van de wet ontslagen, dood voor haar, die ons gevangen hield, zodat wij dienen in de nieuwe staat des Geestes en niet in de oude staat der letter. (Ro 7:6)
- Zo is er dan nu geen veroordeling voor hen, die in Christus Jezus zijn. Want de wet van de Geest des levens heeft u in Christus Jezus vrijgemaakt, van de wet der zonde en des doods. (Ro 8:1,2)
- Want Christus is het einde der wet, tot gerechtigheid voor een ieder, die gelooft. (Ro 10:4)
- Want Hij is onze vrede, die de twee een heeft gemaakt en de tussenmuur, die scheiding maakte, de vijandschap, weggebroken heeft, doordat Hij in zijn vlees de wet der geboden, in inzettingen bestaande, buiten werking gesteld heeft, om in Zichzelf, vrede makende, de twee tot een nieuwe mens te scheppen, en de twee, tot een lichaam verbonden, weder met God te verzoenen door het kruis, waaraan Hij de vijandschap gedood heeft. (Efe 2:14-16)

Wij worden om niet gerechtvaardigd door het geloof in Jezus Christus.

- Thans is echter buiten de wet om gerechtigheid Gods openbaar geworden, waarvan de wet en de profeten getuigen, en wel gerechtigheid Gods door

het geloof in Jezus Christus, voor allen, die geloven; want er is geen onderscheid. (Ro 3:21-22)

- ... en worden om niet gerechtvaardigd uit zijn genade, door de verlossing in Christus Jezus. (Ro 3:24)
- Want wij zijn van oordeel, dat de mens door geloof gerechtvaardigd wordt, zonder werken der wet. (Ro 3:28)
- Want wat de wet niet vermocht, omdat zij zwak was door het vlees; God heeft, door zijn eigen Zoon te zenden in een vlees, aan dat der zonde gelijk, en wel om de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees, opdat de eis der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, doch naar de Geest. (Ro 8:3-4)

Werken der wet versus leven uit geloof

Galaten 3:1-29

wet	geloof
Hebt gij de Geest ontvangen ten gevolge van werken der wet?	Of hebt gij de Geest ontvangen door prediking van het geloof?
Eindigt gij met het vlees?	Gij zijt begonnen met de Geest!
Die u de Geest schenkt en krachten onder u werkt, doet Hij dit ten gevolge van werken der wet?	Of schenkt Hij de Geest en werkt Hij krachten onder u ten gevolge van de prediking van het geloof?
Door de wet wordt niemand voor God gerechtvaardigd; immers, de rechtvaardige zal uit geloof leven.	Abraham heeft God geloofd en het is hem tot gerechtigheid gerekend. Gij bemerkt dus, dat zij, die uit het geloof zijn, kinderen van Abraham zijn.
Allen, die het van werken der wet verwachten, liggen onder de vloek; want er staat geschreven: Vervloekt is een ieder, die zich niet houdt aan alles, wat geschreven is in het boek der wet, om dat te doen.	Zij, die uit het geloof zijn, worden gezegend tezamen met de gelovige Abraham.
Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek der wet door voor ons een vloek te worden; want er staat geschreven: Vervloekt is een ieder, die aan het hout hangt.	Zo is de zegen van Abraham tot de heidenen gekomen in Jezus Christus, opdat wij de belofte des Geestes ontvangen zouden door het geloof.

2. Voor Joden én voor heidenen

“Hij kwam tot het zijne, en de zijnen hebben Hem niet aangenomen. Doch allen, die Hem aangenomen hebben, hun heeft Hij macht gegeven om kinderen Gods te worden, hun, die in zijn naam geloven;” (Joh 1:11-12)

Inleiding

“Hij kwam tot het zijne ... ”

- “Ik ben slechts gezonden tot de verloren schapen van het huis Israels.” (Mt 15:24b)
- “Deze twaalf heeft Jezus uitgezonden en Hij gebod hun, zeggende: Wijk niet af op een weg naar heidenen, gaat geen stad van Samaritanen binnen; begeeft u liever tot de verloren schapen van het huis Israels. Gaat en predikt en zegt: Het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen.” (Mt 10:5-7)

“en de zijnen hebben Hem niet aangenomen ... ”

- “Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten doodt, en stenigt, wie tot u gezonden zijn, hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen vergaderen, gelijk een hen haar kuikens onder haar vleugels vergadert, en gij hebt niet gewild. Zie, uw huis wordt aan u overgelaten. Want Ik zeg u, gij zult Mij van nu aan niet meer zien, totdat gij zegt: Gezegend Hij, die komt in de naam des Heren!” (Mt 23:37-39)
- “Ik moet heden en morgen en de volgende dag reizen, want het gaat niet aan, dat een profeet buiten Jeruzalem omkomt. Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten doodt, en stenigt wie tot u gezonden zijn, hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen vergaderen, gelijk een hen haar kuikens onder haar vleugels, en gij hebt niet gewild. Zie, uw huis wordt aan u overgelaten. Maar Ik zeg u, gij zult Mij niet meer zien tot het ogenblik komt, dat gij zegt: Gezegend Hij, die komt in de naam des Heren!” (Lu 13:32-35)
- Uit de gelijkenis van de slechte pachters:
“Daarom, Ik zeg u, dat het Koninkrijk Gods van u zal weggenomen worden en het zal gegeven worden aan een volk, dat de vruchten daarvan opbrengt.” (Mt 21:43)

"Doch allen, die Hem aangenomen hebben, hun heeft Hij macht gegeven om kinderen Gods te worden."

Het nieuwe verbond is voor iedereen

- "Gaaf dan henen, maakt al de volken tot mijn discipelen en doopt hen in de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes en leert hen onderhouden al wat Ik u bevolen heb." (Mt 28:19)
- "En Hij zeide tot hen: Gaaf heen in de gehele wereld, verkondigt het evangelie aan de ganse schepping" (SVV: aan alle creaturen) (Mr 16:15)
- "Nog andere schapen heb Ik, die niet van deze stal zijn; ook die moet Ik leiden en zij zullen naar mijn stem horen en het zal worden een kudde, een herder." (Joh 10:16)
- "Want de genade Gods is verschenen, heilbrengend voor alle mensen (...) en voor Zich te reinigen een eigen volk, volijverig in goede werken." (Tit 2:11-14)
- "(...) en Hij is een verzoening voor onze zonden en niet alleen voor de onze, maar ook voor die der gehele wereld." (1Jo 2:2)

Dus ook voor de heidenen

Handelingen

- **De kamerling uit Morenland**

"En terwijl zij onderweg waren, kwamen zij bij een water, en de kamerling zeide: Zie, daar is water; wat is ertegen, dat ik gedoopt word? En hij zeide: Indien gij van ganser harte gelooft, is het geoorloofd. En hij antwoordde en zeide: Ik geloof, dat Jezus Christus de Zoon van God is. En hij liet de wagen stilsthouden en beiden daalden af in het water, zowel Filippus als de kamerling, en hij doopte hem." (Hnd 8:36-38)
- **Cornelius**

"Indien nu God hun op volkomen gelijke wijze als ons de gave heeft gegeven op het geloof in de Here Jezus Christus, hoe zou ik dan bij machte geweest zijn God tegen te houden? En toen zij dit gehoord hadden, kwamen zij tot rust en verheerlijkten God, zeggende: Zo heeft dan God ook de heidenen de bekering ten leven geschonken." (Hnd 11:17-18)

- **De roeping van Paulus**

"Maar de Here zeide tot hem: Ga, want deze is Mij een uitverkoren werktuig om mijn naam te brengen voor heidenen en koningen en de kinderen Israels;" (Hnd 9:15)

"En Hij zeide tot mij: Ga heen, want Ik zal u uitzenden, ver weg, naar de heidenen." (Hnd 22:19-21)

- **Het werk van Paulus**

"Maar Paulus en Barnabas zeiden vrijmoedig: Het was nodig, dat eerst tot u het woord Gods werd gesproken, doch nu gij het verstoot en u het eeuwige leven niet waardig keurt, zie, nu wenden wij ons tot de heidenen. Want zo heeft ons de Here geboden:

"Ik heb u gesteld tot een licht der heidenen, opdat gij tot heil zoudt zijn tot aan het uiterste der aarde."

Toen nu de heidenen dit hoorden, verblijdden zij zich en verheerlijkten het woord des Heren; en allen, die bestemd waren ten eeuwige leven, kwamen tot geloof;" (Hnd 13:46-48)

Brieven

- "Of is God alleen de God der Joden? Niet ook der heidenen? Zeker, ook der heidenen. Indien er namelijk een God is, die de besnedenen rechtvaardigen zal uit het geloof en de onbesnedenen door het geloof." (Ro 3:29-30)
- "juist om de rijkdom zijner heerlijkheid bekend te maken over de voorwerpen van ontferming, die Hij tot heerlijkheid heeft voorbereid? En dat zijn wij, die Hij geroepen heeft, niet alleen uit de Joden, maar ook uit de heidenen," (Ro 9:23-24)
- "Ik bedoel namelijk, dat Christus ter wille van de waarachtigheid Gods een dienaar van besnedenen geweest is, om de beloften, aan de vaders gedaan, te bevestigen, en dat de heidenen God ter wille van zijn ontferming gaan verheerlijken, gelijk geschreven staat: Daarom zal ik U loven onder de heidenen en uw naam met snarenspeel prijzen. En verder zegt Hij: Verheugt u, heidenen, met zijn volk. En verder: Looft, al gij heidenen, de Here, en laten alle volken Hem prijzen. En verder zegt Jesaja: Komen zal de wortel van Isai, en Hij, die opstaat, om over de heidenen te regeren; op Hem zullen de heidenen hopen." (Ro 15:8-12)

- "Gij bemerkt dus, dat zij, die uit het geloof zijn, kinderen van Abraham zijn. En de Schrift, die tevoren zag, dat God de heidenen uit geloof rechtvaardigt, heeft tevoren aan Abraham het evangelie verkondigd: In u zullen alle volken gezegend worden." (Ga 3:7-8)
- "Zo is de zegen van Abraham tot de heidenen gekomen in Jezus Christus, opdat wij de belofte des Geestes ontvangen zouden door het geloof." (Ga 3:14)
- "Want gij zijt allen zonen van God, door het geloof, in Christus Jezus. Want gij allen, die in Christus gedoopt zijt, hebt u met Christus bekleed. Hierbij is geen sprake van Jood of Griek, van slaaf of vrije, van mannelijk en vrouwelijk: gij allen zijt immers een in Christus Jezus." (Ga 3:26-28)
- "Bedenkt daarom dat gij, die vroeger heidenen waart naar het vlees, en onbesneden genoemd werdt door de zogenaamde besnijdenis, die werk van mensenhanden aan het vlees is, dat gij te dien tijde zonder Christus waart, uitgesloten van het burgerrecht Israels en vreemd aan de verbonden der belofte, zonder hoop en zonder God in de wereld. Maar thans in Christus Jezus zijt gij, die eertijds veraf waart, dichtbij gekomen door het bloed van Christus." (Efe 2:11-13)
- "En bij zijn komst heeft Hij vrede verkondigd aan u, die veraf waart, en vrede aan hen, die dichtbij waren; want door Hem hebben wij beiden in een Geest de toegang tot de Vader." (Efe 2:17-18)
- "[dit geheimenis], dat de heidenen mede-erfgenamen zijn, medeleden en medegenoten van de belofte in Christus Jezus door het evangelie". (Efe 3:6)
- "Thans verblijd ik mij over hetgeen ik om uwentwil lijd, en vul ik in mijn vlees aan wat ontbreekt aan de verdrukkingen van Christus, ten behoeve van zijn lichaam, dat is de gemeente. Haar dienaar ben ik geworden krachtens de bediening, die mij door God is toevertrouwd, om onder u het woord van God tot zijn volle recht te doen komen, het geheimenis, dat eeuwen en geslachten lang verborgen is geweest, maar thans geopenbaard aan zijn heiligen. Hun heeft God willen bekendmaken, hoe rijk de heerlijkheid van dit geheimenis is onder de heidenen: Christus onder u, de hoop der heerlijkheid." (Col 1:24-27)

Er is geen onderscheid

- "Immers het schriftwoord zegt: Al wie op Hem zijn geloof bouwt, zal niet beschaamd uitkomen. Want er is geen onderscheid tussen Jood en Griek.

Immers, een en dezelfde is Heer over allen, rijk voor allen, die Hem aanroepen; want: al wie de naam des Heren aanroept, zal behouden worden.” (Ro 10:11-13)

- “want door een Geest zijn wij allen tot een lichaam gedoopt, hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij slaven, hetzij vrijen, en allen zijn wij met een Geest gedrenkt.” (1Co 12:13)
- “Liegt niet meer tegen elkander, daar gij de oude mens met zijn praktijken afgelegd, en de nieuwe aangedaan hebt, die vernieuwd wordt tot volle kennis naar het beeld van zijn Schepper, waarbij geen onderscheid is tussen Griek en Jood, besneden of onbesneden, barbaar en Skyth, slaaf en vrije, maar alles en in allen is Christus.” (Col 3:9-11)

De roeping der heidenen voorzegt

- “Maar ik vraag: heeft Israel het dan niet verstaan? Vooreerst zegt Mozes: Ik zal u naijverig maken op wat geen volk is, toornig op een onverstandig volk. En Jesaja waagt het te zeggen: Ik ben gevonden door wie Mij niet zochten, Ik ben openbaar geworden aan wie naar Mij niet vroegen. Maar van Israel zegt hij: De ganse dag heb Ik mijn handen uitgestrekt naar een ongehoorzaam en tegensprekend volk.” (Ro 10:19-21)
Daarom zal Ik hen tot naijver verwekken door wat geen natie is, door een dwaas volk zal Ik hen krenken. (De 32:21b)
Te raadplegen was Ik voor hen die naar Mij niet vroegen, te vinden voor hen die Mij niet zochten; Ik zeide tot een volk dat mijn naam niet aanriep: Hier ben Ik, hier ben Ik. (Jes 65:1)
De ganse dag breidde Ik mijn armen uit naar een opstandig volk, dat volgens eigen overleggingen wandelde op een weg, die niet goed is; (Jes 65:2)
- “En dat zijn wij, die Hij geroepen heeft, niet alleen uit de Joden, maar ook uit de heidenen, gelijk Hij ook bij Hosea zegt: Ik zal niet-mijn-volk noemen: mijn-volk, en de niet-geliefde: geliefde. En het zal geschieden ter plaatse, waar tot hen gezegd was: gij zijt mijn volk niet, daar zullen zij genoemd worden: zonen van de levende God.” (Ro 9:24-26)
Eens echter zullen de kinderen Israels talrijk wezen als het zand der zee, dat niet te meten of te tellen is. En ter plaatse waar tot hen gezegd wordt: Gij zijt mijn volk niet, zullen zij genoemd worden kinderen van de levende God. (Hos 1:10)
- “Hij zal niet kwijnen en niet geknakt worden, tot hij op aarde het recht zal hebben gebracht; en op zijn wetsonderricht zullen de kustlanden wachten.” (Jes 42:4)

De heidenen zijn geroepen om Israel tot naijver op te wekken

- “Zij verwekten Mij tot naijver door wat geen god is, zij krenkten Mij met hun ijdelheden. Daarom zal Ik hen tot naijver verwekken door wat geen natie is, door een dwaas volk zal Ik hen krenken.” (De 32:21)
- “Ik vraag dan: zij zijn toch niet zo gestruikeld, dat zij wel vallen moesten? Volstrekt niet! Door hun val is het heil tot de heidenen gekomen, om hen tot naijver op te wekken.” (Ro 11:11)
- “Ik spreek tot u, heidenen. Juist omdat ik apostel der heidenen ben, acht ik dit de heerlijkheid van mijn bediening, dat ik zo mogelijk de naijver van mijn vlees [en bloed] mocht opwekken, en enigen uit hen behouden.” (Ro 11:13-14)

3. Geen aardse, maar een hemelse hogepriester

Heb. 7:11 - 8:2

Tekst	Inhoud	Oude Verbond	Nieuwe Verbond
Heb 7:11	Indien nu het Levitische priesterschap het volmaakte gebracht had (immers, daaronder heeft het volk de wet ontvangen), waarom was het dan nog nodig, dat een andere priester naar de ordening van Melchisedek opstond, van wie niet gezegd werd, dat hij naar de ordening van Aaron is?	Het Levitisch priesterschap is naar de ordening van Aäron	Jezus is priester naar de ordenng van Melchizedek
Heb 7:14	het is immers duidelijk, dat onze Here uit Juda is gesproten, ten aanzien van welke stam Mozes met geen woord van priesters gerept heeft.	De priesters komen uit de stam Levi	De Here is uit de stam Juda gesproten.
Heb 7:16	die dit niet geworden is krachtens een wet met een voorschrift betreffende vleselijke [afkomst], maar krachtens een onvernietigbaar leven.	De priesters zijn priester geworden krachtens een wet met een voorschrift betreffende vleselijke afkomst	Jezus is priester geworden krachtens een onvernietigbaar leven
Heb 7:19	(immers de wet heeft in geen enkel opzicht het volmaakte gebracht) maar thans wordt een betere hoop gewekt, waardoor wij nader tot God komen.	De wet heeft in geen enkel opzicht het volmaakte gebracht	Thans wordt een betere hoop gewekt, waardoor wij nader tot God komen

Tekst	Inhoud	Oude Verbond	Nieuwe Verbond
Heb 7:20-21	En in zoverre het niet zonder een plechtige eed plaats had (want genen zijn zonder eed priester geworden, maar deze met een eed bij monde van Hem, die tot Hem sprak: De Here heeft gezworen en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt priester in eeuwigheid)	Genen zijn zonder eed priester geworden	Deze is met een eed priester geworden bij monde van Hem die tot Hem sprak.
Heb 7:23-24	En zij zijn in groter getale priester geworden, omdat zij door de dood verhinderd werden het te blijven, doch Hij heeft, juist doordat Hij in eeuwigheid blijft, een priesterschap, dat op geen ander kan overgaan.	Zij zijn in groter getale priester geworden, omdat zij door de dood verhinderd werden het te blijven	Hij heeft een priesterschap dat op geen ander kan overgaan doordat Hij in eeuwigheid blijft
Heb 7:25	Daarom kan Hij ook volkomen behouden, wie door Hem tot God gaan, daar Hij altijd leeft om voor hen te pleiten.		Hij leeft altijd om voor ons te pleiten.
Heb 7:26-27	Immers, zulk een hogepriester hadden wij ook nodig: heilig, zonder schuld of smet, gescheiden van de zondaren en boven de hemelen verheven; die niet, gelijk de hogepriesters, van dag tot dag eerst offers voor zijn eigen zonden behoeft te brengen en daarna voor die van het volk, want dit laatste heeft Hij eens voor altijd gedaan, toen Hij Zichzelf ten offer bracht.	De hogepriesters moesten van dag tot dag eerst offers voor eigen zonden brengen en daarna voor die van het volk	Zulk een hogepriester hadden wij nodig: zonder schuld of smet, gescheiden van de zondaren en boven de hemelen verheven

Tekst	Inhoud	Oude Verbond	Nieuwe Verbond
Heb 7:28	Want de wet stelt als hogepriester mensen, die met zwakheid behept zijn, maar het plechtige woord van de eed, die na de wet kwam, stelt de Zoon, die in eeuwigheid volmaakt is.	De hogepriesters zijn mensen die met zwakheid zijn behept	De Zoon is in eeuwigheid volmaakt is
Heb 8:1,2 Heb 8:5	De hoofdzaak van ons onderwerp is, dat wij zulk een hogepriester hebben, die gezeten is ter rechterzijde van de troon der majesteit in de hemelen, de dienst verrichtende in het heiligdom, in de ware tabernakel, die de Here opgericht heeft, en niet een mens. Dezen verrichten slechts dienst bij een afbeelding en schaduw van het hemelse, blijkens de godsspraak, die Mozes ontving, toen hij de tabernakel zou gereedmaken. Zie toe, zegt Hij immers, dat gij alles maakt naar het voorbeeld, dat u getoond werd op de berg.	De hogepriesters verrichtten hun dienst in een tabernakel die een afbeelding en schaduw is van het hemelse	Jezus verricht zijn dienst in de ware tabernakel, die de Here opgericht heeft, en niet een mens

4. De belofte van de Heilige Geest

Voorzeggingen

Joël

“Daarna zal het geschieden, dat Ik mijn Geest zal uitstorten op al wat leeft en uw zonen en uw dochters zullen profeteren; uw ouden zullen dromen dromen; uw jongelingen zullen gezichten zien. Ook op de dienstknechten en op de dienstmaagden zal Ik in die dagen mijn Geest uitstorten. Ik zal wonderen geven in de hemel en op de aarde, bloed en vuur en rookzuilen. De zon zal veranderd worden in duisternis en de maan in bloed, voordat de grote en geduchte dag des HEREN komt. En het zal geschieden, dat ieder die de naam des HEREN aanroept, behouden zal worden, want op de berg Sion en te Jeruzalem zal ontkoming zijn, zoals de HERE gezegd heeft; en tot de ontkomenen zullen zij behoren, die de HERE zal roepen.” (Joe 2:28-32)

Aangehaald door Petrus in Hand 2:14 e.v.

Johannes de Doper

“Ik doop u met water tot bekering, maar Hij die na mij komt ... die zal u dopen met de heilige Geest en met vuur.” (Mt 3:11; Mr 1:8; Lu 3:16)

Het onderricht van Jezus

“Indien dan gij, hoewel gij slecht zijt, goede gaven weet te geven aan uw kinderen, hoeveel te meer zal uw Vader uit de hemel de Heilige Geest geven aan hen, die Hem daarom bidden?” (Lu 11:13)

“Wie in Mij gelooft, gelijk de Schrift zegt, stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien. Dit zeide Hij van de Geest, welke zij, die tot geloof in Hem kwamen, ontvangen zouden; want de Geest was er nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was.” (Joh 7:38-39)

“Wanneer gij Mij liefhebt, zult gij mijn geboden bewaren. En Ik zal de Vader bidden en Hij zal u een andere Trooster geven om tot in eeuwigheid bij u te zijn, de Geest der waarheid, die de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet; maar gij kent Hem, want Hij blijft bij u en zal in u zijn.” (Joh 14:15-17)

De belofte van de Vader

“En zie, Ik doe de belofte mijns Vaders op u komen. Maar gij moet in de stad blijven, totdat gij bekleed wordt met kracht uit den hoge.” (Lu 24:49)

“En terwijl Hij met hen aanzat, gebood Hij hun Jeruzalem niet te verlaten, maar te blijven wachten op de belofte van de Vader, die gij [zeide Hij] van Mij gehoord hebt. Want Johannes doopte met water, maar gij zult met de heilige Geest gedoopt worden, niet vele dagen na deze.” (Hnd 1:4-5)

“Nu Hij dan door de rechterhand Gods verhoogd is en de belofte des Heiligen Geestes van de Vader ontvangen heeft, heeft Hij dit uitgestort, wat gij en ziet en hoort.” (Hnd 2:33)

Zegel en onderpand

“In Hem zijt ook gij, nadat gij het woord der waarheid, het evangelie uwer behoudenis, hebt gehoord; in Hem zijt gij, toen gij gelovig werdt, ook verzegeld met de Heilige Geest der belofte, die een onderpand is van onze erfenis, tot verlossing van het volk, dat Hij Zich verworven heeft, tot lof zijner heerlijkheid.” (Efe 1:13,14)

“Hij nu, die ons met u bevestigt in de Gezalfde en ons heeft gezalfd, is God, die ook zijn zegel op ons gedrukt en de Geest tot onderpand in onze harten gegeven heeft.” (2Co 1:21-22)

“God is het, die ons juist daartoe bereid heeft en die ons de Geest tot onderpand gegeven heeft.” (2Co 5:5)

Waarneembare gebeurtenissen

De Heilige Geest werd uitgestort op de Pinksterdag

“En eensklaps kwam er uit de hemel een geluid als van een geweldige windvlaag en vulde het gehele huis, waar zij gezeten waren; en er vertoonden zich aan hen tongen als van vuur, die zich verdeelden, en het zette zich op ieder van hen; en zij werden allen vervuld met de heilige Geest en begonnen met andere tongen te spreken, zoals de Geest het hun gaf uit te spreken.” (Hnd 2:2-4)

De bekeerlingen in Samaria ontvingen de Heilige Geest

“Toen nu de apostelen te Jeruzalem hoorden, dat Samaria het woord Gods had aanvaard, zonden zij tot hen Petrus en Johannes, die, daar aangekomen, voor hen baden, dat zij de Heilige Geest mochten ontvangen. Want deze was nog over niemand van hen gekomen, maar zij waren alleen gedoopt in de naam van de Here Jezus. Toen legden zij hun de handen op en zij ontvingen de Heilige Geest.” (Hnd 8:14-17)

Cornelius en de zijnen werden gedoopt met de Heilige Geest

“Terwijl Petrus deze woorden nog sprak, viel de Heilige Geest op allen, die het woord hoorden. En al de gelovigen uit de besnijdenis, die met Petrus waren medegekomen, stonden verbaasd, dat de gave van de Heilige Geest ook over de heidenen was uitgestort, want zij hoorden hen spreken in tongen en God grootmaken.” (Hnd 10:44-46a)

De volgelingen van Johannes in Efeze werden gedoopt met de Heilige Geest

“En toen Paulus hun de handen oplegde, kwam de Heilige Geest over hen, en zij spraken in tongen en profeteerden. En het waren in het geheel ongeveer twaalf mannen.” (Hnd 19:6-7)